NITO

Kunnskapsdepartementet

19.12.2019

Statsbudsjettet 2021

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 91 000 medlemmer.

Programkategori 07.50 Kompetansepolitikk og livslang læring

NITO er positiv til at regjeringa trapper opp kompetansereformen «Lære heile livet» med midler til flere tiltak i 2020. NITO har lenge etterlyst insentiver til utvikling av videreutdanningstilbud som kan kombineres med arbeid og er positiv til iverksetting av et kompetanseprogram. Vi konstaterer imidlertid at kompetanseprogrammet i første omgang ikke er innrettet mot arbeidstakere med høyere utdanning.

En stor andel av NITOs medlemmer jobber innenfor konkurranseutsatte og kunnskapsintensive næringer i konstant utvikling. I konkurranseutsatte næringer vil mangel på relevant kompetanse raskt slå ut i redusert konkurranseevne, noe som tilsier at etter- og videreutdanning (EVU) blant ansatte ingeniører og teknologer blir særlig viktig. NITO mener derfor at det er behov for tiltak som styrker denne gruppens omstillingsevne og posisjon på arbeidsmarkedet da dette igjen styrker Norges omstillingsevne.

Det er behov for en langtidsplan for kompetanseutvikling på lik linje med langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Begrunnelsen for langtidsplanen for forskning og høyere utdanning er forutsigbarhet for forsknings- og utdanningsmiljøene og en bedre koordinert politikk. Tilsvarende behov gjelder også for etter- og videreutdanning.

- NITO oppfordrer regjeringen om å utarbeide en langtidsplan for kompetanseutvikling, der det bevilges årlige midler over statsbudsjettet.

Insentivordninger for økt etter- og videreutdanning

Regjeringen har innført forsøk med kompetansepiloter som skal stimulere til regionalt tilpasset etter- og videreutdanningstilbud. Formålet er svært godt, men ordningen er alt for liten til å løse denne utfordringen. Ordning må derfor utvides til et regionalt kompetansefond der staten og arbeidsgiverne bidrar med midler, og arbeidstakerne bidrar med tid og innsats. Et regionalt kompetansefond kan ha ulike innretninger. Som eksempel kan det kan lyses ut midler til å utvikle utdanningsprogrammer innen bransjer eller innen fagområder der det er behov for økt innovasjon, omstilling, økt konkurransekraft etc. NITO går gjerne i dialog med departementet om innretningen på et slikt fond.

- Det må etableres regionale kompetansefond.
- Det bør etableres statlige insentivordninger for å stimulere bedriftene til mer langsiktig kompetanseutvikling av ansatte. Ordningen må gjøre det attraktivt for arbeidsgivere å investere i kompetanse som det ellers ikke hadde blitt investert i. Dette kan være en form for kompetansefunn eller avskrivning på investering i kompetanse.

Programkategori 07.60 Høyere utdanning og forsking

NITO mener finansieringssystemet for UH-sektoren må gjennomgås i sin helhet, for å styrke kostnadskrevende utdanningene samt gi bedre rom for relevans, innovasjon, utadrettet virksomhet, og livslang læring.

Konkrete satsninger som bygger opp til langtidsplanen for forskning og høyere utdanning må styrkes. Et ønske om grønnere skipsfart, CCS-satsning samt økt fokus på IKT-sikkerhet og grunnleggende ikt-forskning må følges opp med betydelige midler. Fellesnevner for alt som angår teknologi er at det må utdannes kandidater innenfor ingeniør- eller teknologifag. Vi vet at dette gjenspeiles i hvilken kompetanse samfunnet har størst behov for å rekruttere. NIFUs rapport «utdanning for arbeidslivet» bekrefter at ingeniører og teknologer er det største behovet de neste fem årene[1].

Ingeniørutdanningene er underfinansiert. En forutsetning er at Norge kan skape innovative teknologiske løsninger for samfunnet gjennom å prioritere utdanningene som er mest kostnadskrevende, men som får minst.

Foruten medisinutdanningen er ingeniørutdanningene dyrest[2]. Medisinutdanningene har toppfinansiering, mens ingeniørfagene ligger nesten på bunn. Dette skaper en skjevhet med at ingeniør- og teknologifagene er underfinansiert.

- Hæglandsutvalgets rapport må følges opp slik at kostnadskategorien til ingeniør- og teknologifagene heves fra kostnadskategori E til D, men et langsiktig mål om å heves til C.

IKT-studieplasser

Det er bred enighet om at Norge i dag og i framtida vil mangle IKT-kompetanse og kompetanse innen IKT-sikkerhet. Regjeringens nasjonale strategi for digital sikkerhetskompetanse (2019) adresserer behovet for tilstrekkelig nasjonal spesialistkompetanse.

- NITO i etterlyser en nasjonal kartlegging av behovet for avansert IKT-kompetanse tilsvarende Damvadrapporten fra 2014[3]. En slik plan er nødvendig hvis vi skal dekke Norges behov for IT-kompetanse som imøtekommer behovet for omstilling og verdiøkning i alle bransjer.
- NITO mener opptrappingen av andelen IKT-studieplasser i høyere utdanning må videreføres også de neste to årene, med en plan om 1000 nye studieplasser hvert år.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørlie
Generalsekretær

[1] NIFU-rapport 2019:3 Utdanning for arbeidslivet
[2] NIFU Rapport 52/2014 Hva koster en student?
[3] Damvad.rapport 12/06/14 Dimensjonering av avansert IKT-kompetanse